

העותרים:

ד"ר ריה ואח'

כ"כ עו"ד תמר פלג שריק ו/או עו"ד יוסי וולפסון
מהמוקד להגנת הפרט, רח' התנאים 12, ת"א 69209,
טל. 03-6421859, 051-308199, פקס. 03-7440621.

נגד

המשיבים:

מפקד מתקן הכליאה עופר ואח'
ע"י פרקליטות הנמדינה

הודעת העותרים

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מתכבדים העותרים להודיע לבית המשפט, שלטענתם עתירוחם לא התייתרה, זאת בניגוד לנטען בתגובת המדינה מיום 6.1.03.
2. עניינה של העותרה הוא שלילת זכות יסוד של הכלואים לפגוש עורך דינם בעת צורך מיוחד לקבל, ללא דיחוי, יעוץ, הדרכה וטיפול משפטי בשאלות בדבר זכויותיהם, המתעוררות במצבי מתח חריגים בכלא.
- מבוקשם זה של העותרים לא ניתן להם על ידי רשויות הכלא.
3. העותרים טוענים לזכותו המיוחדת של הכלוא לפגוש את עורך דינו ולחובתו המוגברת של מפקד הכלא לאפשר פגישת כלוא עם עורך דינו בנסיבות מיוחדות כאמור, ואשר שררו בכלא ביום ו', עת סורבה בקשתה של הח"מ לבקרום וכן למחרת היום.
- במצב כאמור מחובת מפקד הכלא להתיר ביקורו של עורך דין ללא דיחוי, תוך חריגה מהנהלים המקובלים בימים כתיקונם, וסמכותו למנוע ביקור עורך דין אצל מרשו תוגבל למצב פרק הזמן שבמהלכו נשקפת סכנה ממשית מהביקור אם לעורך הדין ו/או לסגל הכלא.
4. אין לראות פגישת כלוא עם עורך דינו כנוגדת את צרכי הביטחון, לא בימי שגרה ואף לא בעתות מתח. נהפוך הוא. בנסיבות של מתח עשוי עורך הדין ביעוץ למרשו, בהגדרת זכויותיו ובטיפולו בהן אצל פיקוד הכלא, למנוע הסלמה ולתרום לפתרון הבעיות על הצד הטוב.
5. לגופם של האירועים במתקן הכליאה עופר: מההודעה מטעם הפרקליטות עולה, שהאירועים האלימים התרחשו אך ורק ביום ה', 2.1.03, בשעות אחר-הצהרים והערב, וכי בימים שישי ושבת שרר שקט במחנה. בקשת ב"כ העותרים לבקר במתקן הכליאה נגעה, אפוא, לא למועדים בהם היו עורכי-הדין מקלעים בין מטר של רימוני גז ורימוני הלם, מצד

אחד, לבין מטר של חפצים (לפי טענת המשיב), מצד שני ומן הסתם מפרועים לפעולות שננקטו ממטרה להרגיע את הרחוקות. הבקשה נגעה לפרק זמן של שקט מתוח, איפוק וצעדי הידברות. כעולה מהודעת הפרקליטות, מניעת כניסתם של עורכי-דין, ובהם הח"מ, הייתה במסגרת האיסור הגורף על כניסתם של "גורמים חיצוניים כלשהם" למתקן, אף ביומיים אלה. לא נטען בהודעה, כי נבחנה באופן ספציפי בקשתם של ב"כ העותרים לבקר עצורים מסוימים לפי הקריטריונים המעוגנים בזכותו המיוחדת של הכלוא לפגוש את עורך דינו.

גם מהמידע אשר קיבלנו במהלך הפגישה עם מרשינו בכלא ב-6.1.03, אנו מאמינים, שהיו מספר נקודות זמן בהן היה עשוי ביקורנו אצל מרשינו לענות על צורכיהם הדחופים ולתרום להרגעת הרחוקות.

6. מתקני הכליאה הצבאיים ידעו בעבר מצבי מתח ביחסים בין הכלואים לבין פיקוד המתקן, אשר, בדומה למקרה שהוליד עתירה זו, התדרדרו לאלימות ולהפגזת הכלואים ברימוני גז ורימוני הלים.

ב-14.5.2000 היה אירוע חמור מאד במתקן הכליאה מגידו. במהלך אירוע זה הושלכו מאות רימוני גז והלם, פרצה שריפה שכלתה מחצית חלקה, נפגעו כלואים רבים חלקם קשה. הח"מ הזמנה ע"י מפקד הכלא לפגוש עצורים, לבקשתם.

ב-24.10.02, במתקן הכליאה קציעות, הגיע המצב לידי זריקת חפצים על החיילים שהקיפו את המכלאות וירו גז מדמיע על הכלואים, כן פרצה דליקה באחת החלקות. גם כאן פרצו האירועים בעקבות מקרה חסר חשיבות מרובה, לכאורה.

ביום ה' 2.1.03 עלו על סדר היום האירועים במתקן עופר.

7. עינינו ההרואות: מצבי חרום ומתח בכלא הם תופעות לוואי בלתי נמנעות הנעוצות בעצם קיומו של מוסד זה.

לפיכך, טענת העותרים בדבר זכותם המיוחדת לפגוש בנסיבות כאלה את עורכי דינם - מכאן, וחובתו המוגברת של מפקד הכלא לאפשר להם פגישה כאמור - מאידך, אינה עניין תיאורטי, ועל על פנים - לא התייתרה. טענתם בעינה עומדת והיא ראויה כי תידון על ידי בית משפט נכבד זה. ואין נפקא מינה, שהמצב בכלא עופר אשר הוליד את העתירה, חלף עבר, ובעצם ימינו אלה, ימים כתיקונם, מתקיימים ביקורי עורכי הדין לפי הנהלים המקובלים. הסעד שביקשו העותרים אינו מתייחס למצבים כתיקונם.

8. העותרים מפנים לפסיקתו של בית משפט נכבד זה.

בפרשת אל עמלה העותרים ביקשו שני סעדים: ראשית, שבית המשפט יורה לשחרר את העותר מן המעצר המינהלי לאלתר; שנית, שבית המשפט יפסוק כי הצו הודש, המאריך את מעצר העותר, ניתן בחוסר סמכות ולכן הוא בטל מעיקרו. המשיב טען שמששחרר העצור, העתירה הפכה להיות תיאורטית, וכיוון שבית המשפט אינו נוהג לדון בעתירה תיאורטית, מן הראוי שבית המשפט ימחק את העתירה.

בדחותו את טענת המשיב פסק בית המשפט הגבוה לצדק:

"שקלנו טענה זאת. אכן, בדרך כלל אין בית משפט זה נוטה לדון בעתירות שהיו תיאורטיות מלכתחילה או לפסוק בעתירות שנעשו תיאורטיות תוך כדי התדיינות. אף-על-פי כן, בית המשפט מוכן לדון ולפסוק גם בעתירה תיאורטית אם, בנסיבות העתירה, יש טעם מיוחד

המצדיק זאת. הנה כך אמר השופט ברק בבג"ץ 73/85 סיעת "כך" נ' יושב-ראש הכנסת, פ"ד
לט(3) 141, 146

'אמת הדבר, בית משפט זה אינו דן בשאלות שאינן אקטואליות, ואין הוא נותן חוות-דעת
אקדמית גרידא בשאלות בעלות עניין תיאורטי, אך כלל זה אינו חל במקום שטבעו של
האירוע, שעליו סבה העתירה, הוא כזה, שהכרעה שיפוטית בו עשויה לבוא לאחר שהאירוע
התרחש, אך תוך קיום הסתברות סבירה שאירועים דומים יתרחשו בעתיד... אל לו לבית
המשפט לנעול דלתותיו בפני מקרים אלה בטענה של חוסר אקטואליות, שאם ינהג כן, יהא
תחום שלם של עניינים קונסטיטוציוניים חשובים חסין בפני ביקורת שיפוטית.'
(ראו גם בג"ץ 1074/93 היועץ המשפטי לממשלה נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד מט(2)
485, 496).

אל עמלה נ' מפקד כוחות צה"ל תק-על 98(2),

בג"ץ 2320/98 -
עמ' 571, 573.

אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על-תנאי, כמבוקש בעתירה, שעניינו
זכות העותרים לפגוש את עורכי דינם לא רק בימים כתיקונם אלא גם בתקופות בהן שורר
מתח בכלא.

חמר פלג שריק, עו"ד
ב"כ העותרים